

વિષય:- સામાજિક વિજ્ઞાન

ધોરણ:-૬

સત્ર:-૧

પાઠ - ૪ ભારતની પ્રારંભિક રાજ્યવ્યવસ્થા

25 marks

વિદ્યાર્થીનું નામ:-.....

1.નીચે આપેલા દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ શોધી ✓ કરો. 8 marks

(૧) નીચેના પૈકી કયું રાજ્ય મહાજનપદ નથી ?

(અ) વજ્જિ (બ) કોસલ (ક) પાંડ્ય (ડ) ગાંધાર

(૨) વજ્જિ : વૈશાલી :: મગધ :

(અ) મથુરા (બ) કુશીનારા (ક) તક્ષશિલા (ડ) રાજગૃહ

(૩) મગધ વર્તમાન સમયમાં કયા રાજ્યમાં આવેલું છે ?

(અ) ઉત્તર પ્રદેશ (બ) દિલ્હી (ક) રાજસ્થાન (ડ) બિહાર

(૪) 'અંગુત્તરનિકાય' ગ્રંથ કઈ ભાષામાં લખાયેલ છે ?

(અ) સંસ્કૃત (બ) પાલિ (ક) પ્રાકૃત (ડ) હિન્દી

(૫) મહાજનપદ મુજબ કુશીનારા કયા રાજ્યની રાજધાની હતી ?

(અ) વજ્જિ (બ) અંગ (ક) મલ્લ (ડ) વત્સ

(૬) નીચેના પૈકી રાજાશાહી રાજ્યવ્યવસ્થા કયાં જોવા મળતી નથી ?

(અ) મગધ (બ) અવંતિ (ક) કોસલ (ડ) વૈશાલી

(૭) બિંબિસાર કયા વંશનો શાસક હતો ?

(અ) મૌર્યવંશ (બ) નાગવંશ (ક) નંદવંશ (ડ) હર્યક વંશ

(૮) વૈશાલી : લિચ્છવીઓ :: કપિલવસ્તુ :

(અ) વિદેહ (બ) મલ્લો (ક) શાક્યો (ડ) એકપણ નહીં

2.'અ' વિભાગમાં આપેલા રાજ્યનાં નામ સામે 'બ' વિભાગમાં આપેલ રાજધાનીઓનાં યોગ્ય નામ જોડી ઉત્તર આપો.

4 marks

અ

બ

(1) મગધ

(a) કૌશાંબી

(2) ગાંધાર

(b) ઉજ્જયિની

(3) વત્સ

(c) રાજગૃહ

(4) અવંતિ

(d) તક્ષશિલા

જવાબ :- (1-c) (2-d) (3-a) (4-b)

૩.મને ઓળખો.

5 marks

(૧) હું નંદવંશનો સ્થાપક છું. ઉત્તર:-

(૨) હું વર્તમાન સમયનો ગોદાવરી નદીના કિનારાનો પ્રદેશ છું. ઉત્તર:-

(૩) હું બિંબિસારનો પુત્ર છું. ઉત્તર:-

(૪) મારી રાજધાની અયોધ્યા છે. ઉત્તર:-

(૫) હર્ષકવંશ પછી સત્તા પર આવનાર વંશ છું. ઉત્તર:-

૪.યોગ્ય શબ્દો વડે નીચેના વિધાનોની ખાલી જગ્યા પૂરો.

5 marks

(૧) હર્ષકવંશનો સ્થાપક હતો.

(૨) અનુવૈદિકકાળમાં ગ્રંથ અનુસાર ૧૬ મહાજનપદો હતા.

(૩) મહાજનપદોના સમયગાળામાંનાં ઓજારોને લીધે ખેતીમાં સુધારો થયો.

(૪) ગણરાજ્યની સભામાં સભ્ય તરીકે વુદ્ધ તેમજની પસંદગી થતી.

(૫) ગણરાજ્યમાં પ્રત્યેક સભ્યને ગણવામાં આવતો.

૫. ગણરાજ્ય સમયના સમાજજીવન વિશે ટૂંકમાં માહિતી આપો.

3 marks

